

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

Циклова комісія маркетингу, торгівлі та харчових технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

заступник директора

з навчальної роботи

Вікторія СОВА

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи охорони праці»

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань

07 Управління та адміністрування

(шифр і назва галузі знань)

освітньо-професійна
програма

Маркетинг

спеціальність

075 Маркетинг

відділення

Підприємництва

(назва відділення)

2025 рік

Робоча програма «Основи охорони праці»
(назва навчальної дисципліни)

для студентів
за галуззю знань 07 Управління та адміністрування
спеціальністю 075 Маркетинг

освітньо-професійна
програма Маркетинг

«29» серпня 2025 року, - 14 с.

Розробник: Оксана ПОГОРІЛА, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії маркетингу, торгівлі та харчових технологій

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

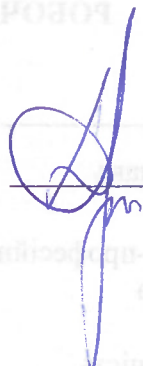
Голова циклової комісії маркетингу, торгівлі та харчових технологій

Н. Дубас

Схвалено методичною радою коледжу.

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Голова

Д. Костюк

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Обов'язкова
Розділів – 3	Спеціальність: 075 Маркетинг	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 120		Освітньо-професійна програма: Маркетинг
	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 2 самостійної роботи – 4	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	4-й
		Лекції:
		20 год.
		Практичні, семінарські:
		20 год.
		Лабораторні:
		год.
		Самостійна робота:
80 год.		
Вид контролю:		
Підсумкова контрольна робота		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми здобуття освіти – 40/80

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є надання знань, умінь, здатностей для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у здовувачів освіти відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Перелік компетентностей студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни:

Загальних компетентностей (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

3. Передумови вивчення дисципліни

Дана навчальна дисципліна базується на раніше здобутих результатах навчання такої навчальної дисципліни, як «Безпека життєдіяльності».

4. Очікувані результати навчання

Результати навчання (РН):

РН1. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи провадження маркетингової діяльності.

РН2. Володіти державною та іноземною мовами у професійному середовищі.

РН17. Використовувати нормативно-правові акти, що регламентують професійну діяльність.

5. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти наведено в додатку до робочої навчальної програми.

6. Засоби оцінювання

Контрольні заходи включають поточний, тематичний та підсумковий контроль знань здобувача освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських (практичних) та в процесі здійснення контролю самостійної роботи у таких формах: експрес-опитування, тести, задачі, вирішення ситуаційних завдань, робота в Інтернет тощо.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

7. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Суб'єкти та об'єкти охорони праці

Тема 1. Вступ. Загальні питання охорони праці

Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном. Основні розділи дисципліни «Основи охорони праці». Суб'єкти і об'єкти охорони праці. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників.

Тема 2. Правові та організаційні основи охорони праці

Конституційні засади охорони праці в Україні. Законодавство України про охорону праці. Закон України «Про охорону праці». Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці. Обов'язкові медичні огляди працівників певних категорій. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки. Структура НПАОП. Реєстр НПАОП.

Тема 3. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці

Система державного управління охороною праці в Україні. Компетенція та повноваження органів державного управління охороною праці. Національна рада з питань безпечної життєдіяльності населення.

Розділ 2. Організація охорони праці

Тема 4. Організація охорони праці на підприємстві

Структура, основні функції і завдання управління охороною праці в організації. Служба охорони праці підприємства. Статус і підпорядкованість. Основні завдання, функції служби працівників служби охорони праці. Громадський контроль за станом охорони праці в організації. Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці, їх обов'язки і права. Комісія з питань охорони праці підприємства. Основні завдання та права комісії. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі.

Тема 5. Навчання з питань охорони праці

Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. Вивчення основ охорони праці у навчальних закладах і під час професійного навчання. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки. Навчання з питань охорони праці посадових осіб.

Тема 6. Профілактика травматизму та професійних захворювань

Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру. Інциденти та невідповідності. Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань і отруєнь на виробництві.

Розділ 3. Основи виробничої безпеки

Тема 7. Основи фізіології та гігієни праці

Основи фізіології праці. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. Втома. Гігієна праці, її значення. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці. Загальні підходи до оцінки умов праці та забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці. Повітря робочої зони. Робоча зона та повітря робочої зони. Освітлення виробничих приміщень. Основні світлотехнічні визначення. Природне, штучне, суміщене освітлення. Вібрація. Джерела, класифікація і характеристики вібрації. Шум, ультразвук та інфразвук. Параметри звукового поля: звуковий тиск, інтенсивність, частота, коливальна швидкість. Звукова потужність джерела звуку. Електромагнітні поля та випромінювання радіочастотного діапазону. Джерела, особливості і класифікація електромагнітних випромінювань та електричних і магнітних полів. Характеристики полів і випромінювань. Нормування електромагнітних випромінювань. Прилади та методи контролю. Захист від електромагнітних випромінювань і полів.

Тема 8. Основи виробничої безпеки. Електробезпека

Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів. Безпека під час експлуатації систем під тиском і криогенної техніки. Безпека під час вантажнорозвантажувальних робіт. Електробезпека. Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом. Ураження електричним струмом при дотику або наближенню струмоведучих частин і при дотику до неструмоведучих металевих елементів електроустановок, які опинились під напругою. Напруга кроку та дотику. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

Тема 9. Основи пожежної безпеки

Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Класифікація вибухо-небезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння. Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах. Вивчення питань пожежної безпеки працівниками.

8. Структура навчальної дисципліни

Назва розділів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	усього	у тому числі			
л		сем	п	лаб	с.р.
Розділ 1. Загальні питання охорони праці					
Тема 1. Вступ. Загальні питання охорони праці	8	2	2		4
Тема 2. Правові та організаційні основи охорони праці	12	2	2		8

Тема 3. Державне управління охороною праці, державний нагляд та громадський контроль за охороною праці	10	2		2		6
Разом за розділом 1	30	6	4	2		18
Розділ 2. Організація охорони праці						
Тема 4. Організація охорони праці на підприємстві	15	2	2			11
Тема 5. Навчання з питань охорони праці	15	2		2		11
Тема 6. Профілактика травматизму та професійних захворювань	15	2		2		11
Разом за розділом 2	45	6	2	4		33
Розділ 3. Основи виробничої безпеки						
Тема 7. Основи фізіології і гігієни праці	15	4	2			9
Тема 8. Основи виробничої безпеки. Електробезпека	15	2	2			11
Тема 9. Основи пожежної безпеки	13	2	2			9
Разом за розділом 3	43	8	6	-		29
Підсумкова контрольна робота	2	-	-	2		-
Усього годин	120	20	12	8		80

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми та зміст семінарських занять	Кількість годин
1.	Тема 1. Вступ. Загальні питання охорони праці 1. Перспективи розвитку охорони праці в умовах ринкової економіки. 2. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників.	2
2.	Тема 2. Правові та організаційні основи охорони праці 1. Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. 2. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці. 3. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки.	2
3.	Тема 4. Організація охорони праці на підприємстві 1. Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці, їх обов'язки і права. 2. Комісія з питань охорони праці підприємства. Основні завдання та права комісії. 3. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі. 4. Атестація робочих місць за умовами праці. Мета, основні завдання та зміст атестації. Організація робіт та порядок проведення атестації робочих місць.	2

4.	Тема 7. Основи фізіології та гігієни праці 1. Основи фізіології праці. 2. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. 3. Втома. Гігієна праці, її значення. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці. 4. Гігієна праці, її значення. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці. 5. Загальні підходи до оцінки умов праці та забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці.	2
5.	Тема 8. Основи виробничої безпеки. Електробезпека 1. Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів. 2. Безпека під час експлуатації систем під тиском і криогенної техніки. 3. Безпека під час вантажно-розвантажувальних робіт.	2
6.	Тема 9. Основи пожежної безпеки 1. Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. 2. Класифікація вибухо-небезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон. 3. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. 4. Дії персоналу при виникненні пожежі.	2
7.	Разом	12

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми та зміст практичних занять	Кількість годин
1.	Тема 3. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці 1. Система державного управління охороною праці в Україні. 2. Компетенція та повноваження органів державного управління охороною праці. 3. Національна рада з питань безпечної життєдіяльності населення	2
2.	Тема 5. Навчання з питань охорони праці 1. Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. 2. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки. 3. Навчання з питань охорони праці посадових осіб. 4. Інструктажі з питань охорони праці.	2
3.	Тема 6. Профілактика травматизму та професійних захворювань 1. Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру. 2. Інциденти та невідповідності. 3. Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань і отруєнь на виробництві.	2
4.	Підсумкова контрольна робота	2
5.	Разом	8

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми та зміст лабораторних занять	Кількість годин
1.	Не передбачено навчальним планом	

12. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми та зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	<p>Тема 1. Вступ. Загальні питання охорони праці</p> <p>1. Перспективи розвитку охорони праці в умовах ринкової економіки.</p> <p>2. Мета охорони праці як науки та галузі практичної діяльності.</p> <p>3. Структура системи охорони праці.</p>	4
2.	<p>Тема 2. Правові та організаційні основи охорони праці</p> <p>1. Аналіз нормативно- правових документів з погляду забезпечення здорових і безпечних умов праці.</p> <p>2. Права та обов'язки громадян з питань охорони праці на прикладі нормативно-правових документів.</p> <p>3. Аналіз нормативно-правових документів з погляду обов'язків і прав працівників з питань охорони праці.</p>	8
3.	<p>Тема 3. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці</p> <p>1. Державний орган управління за станом охорони праці.</p> <p>2. Компетенції органу управління за станом охорони праці.</p> <p>3. Навчання з питань охорони праці посадових осіб. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки.</p>	6
4.	<p>Тема 4. Організація охорони праці на підприємстві</p> <p>1. Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці, їх обов'язки і права.</p> <p>2. Комісія з питань охорони праці підприємства. Основні завдання та права комісії.</p> <p>3. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі.</p> <p>4. Атестація робочих місць за умовами праці. Мета, основні завдання та зміст атестації. Організація робіт та порядок проведення атестації робочих місць.</p> <p>5. Кабінети промислової безпеки та охорони праці, основні завдання та напрямки роботи кабінетів.</p> <p>6. Кольори, знаки безпеки та сигнальна розмітка.</p> <p>7. Стимулювання охорони праці.</p>	11
5.	<p>Тема 5. Навчання з питань охорони праці</p> <p>1. Вивчення основ охорони праці у навчальних закладах і під час професійного навчання.</p> <p>2. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи.</p> <p>3. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки.</p> <p>4. Навчання з питань охорони праці посадових осіб.</p> <p>5. Стажування (дублювання) та допуск працівників до самостійної роботи</p>	11
6.	<p>Тема 6. Профілактика травматизму та професійних захворювань</p> <p>1. Інциденти та невідповідності.</p> <p>2. Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань і отруєнь на виробництві</p> <p>3. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.</p>	11
7.	<p>Тема 7. Основи фізіології та гігієни праці</p> <p>1. Мікроклімат робочої зони. Нормування та контроль параметрів</p>	9

	<p>мікроклімату. Заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату. Основні світлотехнічні визначення. Загальний підхід до проектування систем освітлення.</p> <p>2. Джерела, класифікація і характеристики вібрації. Гігієнічне нормування вібрацій. Методи контролю параметрів вібрацій. Параметри звукового поля: звуковий тиск, інтенсивність, частота, коливальна швидкість. Звукова потужність джерела звуку.</p> <p>3. Класифікація шумів за походженням, за характером, спектром та часовими характеристиками. Нормування шумів.</p> <p>4. Інфразвук та ультразвук. Джерела та параметри інфразвукових та ультразвукових коливань. Нормування та контроль рівнів, основні методи та засоби захисту від ультразвуку та інфразвуку.</p> <p>5. Джерела, особливості і класифікація електромагнітних випромінювань та електричних і магнітних</p>	
8.	<p>Тема 8. Основи виробничої безпеки. Електробезпека</p> <p>1. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом.</p> <p>2. Умови ураження людини електричним струмом.</p> <p>3. Ураження електричним струмом при дотику або наближенні до струмоведучих частин і при дотику до неструмоведучих металевих елементів електроустановок, які опинились під напругою.</p> <p>4. Напруга кроку та дотику. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи.</p> <p>5. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.</p>	11
9.	<p>Тема 9. Основи пожежної безпеки</p> <p>1. Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту.</p> <p>2. Дії персоналу при виникненні пожежі.</p> <p>3. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах.</p> <p>4. Вивчення питань пожежної безпеки працівниками.</p>	9
	Разом	80

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

14. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

При викладанні дисципліни «Основи охорони праці» використовуються мультимедійні презентації в PowerPoint, мультимедійний проектор та екран. Навчально-методичне забезпечення з навчальної дисципліни, розміщене у навчально-інформаційному середовищі Moodle.

15. Заняття, що підлягають оцінюванню

Розділ 1			Тематична 1	Розділ 2			Тематична 2	Розділ 3			Тематична 3	Підсумкова к.р.	II семестр
Т 1	Т 2	Т 3		Т 4	Т 5	Т 6		Т 7	Т 8	Т 9			
С3 №1	С3 №2	П3 №1		С3 №3	П3 №2	П3 №3		С3 №4	С3 №5	С3 №6			
<p>Максимальна оцінка - 12 балів</p> <p>Мінімальна оцінка - 1 бал</p>													

16. Рекомендовані джерела інформації

ОСНОВНА

Законодавчі і нормативні акти

1. Кодекс цивільного захисту України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
2. Закон України «Про охорону навколишнього середовища». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
3. Закон України «Про дорожній рух». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text>
4. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
5. Закон України «Про охорону праці». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>
6. Закон України «Про систему громадського здоров'я». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#n840>
7. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39/95-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>

Підручники (навчальні посібники)

9. Пожарова О. В. Охорона праці: навчальний посібник. – Одеса, 2022. – 86 с.
10. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В. Охорона праці в галузі: навчальний посібник. – Київ: ЦУЛ, 2018. – 322 с.
11. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці: підручник. 6-те вид./ За ред. М. П. Гандзюка. – Київ: Каравела, 2018. – 384 с.

Допоміжна

12. Грибан В.Г., Негодченко О.В. Охорона праці. Навч. пос. 2-ге вид. – К.: ЦУЛ, 2019. – 280 с.
13. Кошель В.І. Основи охорони праці: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів педагогічного напрямку / [Уклад.: В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза]. – Івано-Франківськ: НАІР, 2020. – 182 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

14. Державна служба України з питань праці URL.: <https://dsp.gov.ua>
15. Міністерство економіки України (відповідальне за питання охорони праці) URL.: <https://www.me.gov.ua>
16. Науково-дослідний інститут праці і соціальної політики URL.: <http://ndiop.kiev.ua>
17. Державний реєстр нормативно-правових актів з охорони праці URL.: <https://dnaop.com>
18. Охорона праці (інформаційно-аналітичний портал) URL.: <https://ohoronapraci.kiev.ua>
19. Журнал «Охорона праці» URL.: <https://oppb.com.ua>
20. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». – Режим доступу: <http://www.nau.ua>
21. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mepr.gov.ua>
22. Офіційний сайт Держпраці. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://dsp.gov.ua>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ»

Для денної форми здобуття освіти

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено вивчення 3-х розділів обсягом (кредитів ЄКТС):

- 1 розділ – 1 (30 год.);
- 2 розділ – 1,5 (45 год.);
- 3 розділ – 1,5 (45 год.).

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено застосування 3-х форм контролю знань студентів: поточного, тематичного, підсумкового.

1. Поточний контроль.

За кожним елементом розділу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни, обов'язкова певна форма поточного оцінювання знань. Такими формами можуть бути:

- усне опитування;
- письмова контрольна робота (відповіді на питання лекційного курсу, розв'язання задач, виконання певних розрахунків тощо);
- тестування знань студентів з певного розділу (теми) або з певних окремих питань лекційного курсу;
- виступ на семінарських заняттях (з рефератом, в дискусії);
- перевірка розв'язання завдань (задачі, окремі розрахунки) тощо.

Критеріями оцінки є:

при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та допоміжної літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

На практичному/семінарському занятті оцінюються:

- усні відповіді студентів;
- участь в обговоренні дискусійних питань;
- участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні;
- аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки;
- підібрана інформація щодо прикладів з економічної практики;
- правильність розрахунків при визначенні певних показників, вирішенні ситуаційних завдань, задач;
- реферативні виступи, усні повідомлення тощо.

Оцінювання самостійної роботи студента.

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється як під час аудиторних занять (на семінарах, практичних заняттях), так і у позааудиторний час.

Контроль самостійної роботи передбачає:

- визначення ступеня засвоєння матеріалу;
- визначення якості виконання завдань;
- своєчасне виконання і здача поточних завдань;
- оцінку знань, здобутих у результаті самостійної навчальної роботи.

2. Тематичний контроль.

Тематичний контроль є підсумком певного етапу вивчення навчальної дисципліни. Його мета – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни.

Тематична оцінка визначається як середнє арифметичне набраних балів за поточну роботу при вивченні тем певного розділу.

3. Підсумковий контроль.

Вивчення трьох розділів навчальної дисципліни «Основи охорони праці» завершується виконанням підсумкової контрольної роботи. Її мета – виявлення кінцевого результату засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. Критерії оцінювання знань студентів за підсумкову контрольну роботу наводиться у пояснювальній записці до пакета тестових завдань.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Основи охорони праці» як профільного предмета, вивчення якого передбачене освітньою програмою профільної середньої освіти для підготовки фахових молодших бакалаврів на основі базової загальної середньої освіти, здійснюється за 12-бальною шкалою (табл. 1), з подальшим переведенням семестрової оцінки в оцінку за національною шкалою «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно» з визначенням рейтингу студента в балах за 100-бальною шкалою (табл. 2) та перенесенням підсумку у Відомість успішності з навчальної дисципліни.

Таблиця 1. Оцінювання навчальних знань студентів

Рівень досягнень	Бали	Критерії оцінювання знань студентів
I. Початковий	1 бал	Студент має уявлення з визначеної проблеми, за допомогою викладача може розпізнати окремі поняття навчальної дисципліни «Основи охорони праці», що стосуються навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни.
	2 бали	Студент намагається відтворити окремі поняття, за допомогою викладача або з використанням підручника володіє елементарними знаннями за програмою; обирає правильний варіант відповіді з двох запропонованих (на рівні «так – ні»).
	3 бали	Студент відтворює окремі поняття; з допомогою викладача або з використанням підручника фрагментарно визначає їхні ознаки; відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді; з допомогою викладача фрагментарно виконує практичні завдання без належного оформлення.
II. Середній	4 бали	Студент з допомогою викладача або з використанням підручника відтворює незначну частину навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни, дає визначення окремих понять, у відповідях може допускати помилки; з допомогою викладача виконує практичні завдання з неповним їх оформленням.
	5 балів	Студент відтворює основний зміст навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни, відповідаючи на запитання викладача; дає визначення окремих понять; наводить приклади, що ґрунтуються на матеріалі підручника; у відповідях може допускати помилки; з допомогою викладача виконує практичні завдання, частково оформляє їх.
	6 балів	Студент самостійно, але неповно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни; частково

		дотримується логіки його викладу; відповідає на окремі запитання; у цілому правильно вживає термінологію з дисципліни; у відповідях допускає помилки; розв'язує прості типові задачі з допомогою викладача; з допомогою викладача виконує практичні завдання, оформляє їх без висновків.
III. Достатній	7 балів	Студент самостійно і послідовно відтворює більшу частину навчального матеріалу у межах програми навчальної дисципліни; у відповідях на запитання допускає неточності; розв'язує прості типові задачі звертаючись за консультацією до викладача; виконує практичні завдання, звертаючись за консультацією до викладача, оформляє їх, робить неповні висновки.
	8 балів	Студент самостійно і послідовно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни; відповідає на поставлені запитання, допускаючи у відповідях неточності; дає порівняльну характеристику явищ та процесів; виправляє допущені помилки; розв'язує типові задачі користуючись алгоритмом; виконує практичні завдання, звертаючись за консультацією до викладача, оформляє їх, робить неповні висновки.
	9 балів	Студент вільно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни та відповідає на поставлені запитання, передбачені навчальною програмою; з допомогою викладача узагальнює, систематизує та встановлює причинно-наслідкові зв'язки; самостійно розв'язує типові задачі; виконує практичні завдання, оформляє їх, робить нечітко сформульовані висновки.
IV. Високий	10 балів	Студент системно та вільно відтворює навчальний матеріал у межах програми навчальної дисципліни та обґрунтовано відповідає на запитання, передбачені навчальною програмою; узагальнює, систематизує, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; використовує знання у нестандартних ситуаціях; самостійно розв'язує типові задачі у межах програми; робить чітко сформульовані та обґрунтовані висновки.
	11 балів	Студент логічно, усвідомлено оперує навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни; обґрунтовано відповідає на запитання; самостійно аналізує і розкриває сутність і функції фінансів; встановлює і обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки; аргументовано використовує знання у нестандартних ситуаціях; самостійно розв'язує задачі; ретельно виконує практичні завдання, оформляє їх, робить логічно побудовані та обґрунтовані висновки.
	12 балів	Студент виявляє системні, міцні та глибокі знання за програмою профільного предмета, може вести дискусію з конкретного питання; вільно розв'язує задачі різного рівня складності; вміє без помилок виконувати практичні завдання, передбачені програмою профільного предмета, робить логічно побудовані та аргументовані висновки, самостійно користується різними джерелами інформації; наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Таблиця 2. Переведення оцінки за 12 бальною школою в оцінку за національною шкалою з визначенням рейтингу студента в балах

Оцінка за 12 бальною шкалою	Оцінка національна	Рейтинг студента, бали
12	Відмінно	100
11		96
10		93
9	Добре	89
8		84
7		79
6	Задовільно	73
5		69
4		64
3	Незадовільно	59
2		40
1		20